UUTISET

Säiliöiden tulee olla lukossa, vaikka lukot ja lukittavat kaapit eivät pysäytä ammattimaisia varkaita. **TUOTEPÄÄLLIKKÖ JAANA SOHLMAN, LÄHITAPIOLA**

Liki 400 000 loukkaantuu kaatumisissa vuosittain

Hyvät jalkineet vähentävät liukastumisen ja kaatumisen riskiä sekä vammoja.

Kaatumisissa loukkaantui vuonna 2010 yhteensä 390 000 ihmistä. Viimeisimmät tilastot ovat kyseiseltä vuodelta.

Suomen pelastusalan keskusjärjestö (SPEK) kertoo, että puolessa kaatumisista tarvittiin lääkärissä tai sairaalassa käyntiä. Kaatumisissa kuoli 1 200 henkilöä.

Liukastumisen riskiä voi vähentää sopivilla jalkineilla. Hyvässä talvijalkineessa on voimakkaasti kuvioitu pohja. Se valmistetaan pehmeästä ja huokoisesta materiaalista.

Turvallisin kengän pohjakuvio on sivulta avoin. Kengänpohjissa urien pitäisi levetä alaspäin. Urat ovat syvyydeltään 5-8 milliä.

Liukuesteet ja nastat kengissä estävät liukastumista. Jalkakäytävät ja kulkureitit sekä pihat kannattaa hiekoittaa.

Jalankulkijalle vaarallisin liukkaus syntyy, kun jäisen pinnan päälle sataa kuivaa pakkaslunta.

Jään pinnalle voi muodostua vesikalvo jään sulaessa.

Tällaisia kelejä on nähty paljon tänä talvena, erityisesti Etelä-Suomessa. Kaatumisissa voi aiheutua vakavia nivelten venähdyksiä, murtumia ja päävammoja.

SPEK:ssä lasketaan joka talvikuukausi 20 000 suomalaisen loukkaantuvan ulkona liukastumisen vuoksi. Haitta voi olla pitkäaikainen.

Tulipalot ovat tuhoisia kotiympäristössä sattuvia tapaturmia. Vuonna 2012 asuintaloissa syttyi 3 100 tulipaloa. Kolmasosa niistä oli kerrostaloissa.

SPEK suosittelee turvallisuusalan koulutustilaisuuksia. Koulutus auttaa tunnistamaan ja ehkäisemään turvallisuusriskejä.

JUHANI VIITALA

JATKAJAT

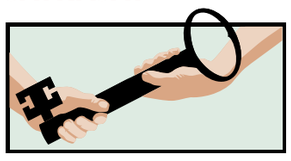

Uusia yrittäjiä

Grönlund Juhani 21. Lohja. Nummenpään tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Hakulinen Tiia 21. Rantasalmi. Tenhulan tila. 1.1.2015. Kasvinviljely.
Jussila Kalle ja **Eveliina** 28 ja 25. Lestijärvi. Luomalan tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Kankaanpää Aino 30. Saarijärvi. Kantolan tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Keski-Saari Antti 30. Lapua. Hautaojan tila. 1.1.2015. Kasvinviljely.
Kunttu Sanna 21. Savitaipale. Kukkulan tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Luomala Marko 40. Lapua. Luomalan tila. 24.1.2014. Vilja- ja öljykasvien viljely.
Neuvonen Elina ja **Johannes** 25 ja 28. Parikkala. Luukkolan tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Niemi Aku. Kangasala. Lahdenpohjan tila. 31.12.2014. Maidontuotanto.
Nivala Juho 31. Sievi. Kukkulan tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Nivala Juho ja **Ulla** 26 ja 25. Merijärvi. Joki-Nivalan tila. 31.12.2014. Kasvin-, sekä marjanviljely ja hunajantuotanto.
Paavola Antero 28. Lapua. Haapalan tila. 1.1.2015. Lypsykarja.
Pahkajärvi Ari-Pekka 25. Kauhava. Pahkajärven tila. 1.1.2015. Kasvinviljely ja lypsykarja.
Palola Joonas ja **Heli** 21 ja 21. Nivala. Kaukorannan tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Pura Paavo 25. Tammela. Yrjölän tila. 2.1.2015. Maidontuotanto.
Puruskainen Jari 26. Tohmajärvi. Sopen-Heinolan tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Rekilä Mika 35. Lohtaja. Rekilä Mty. 1.1.2014. Maidontuotanto.
Retulainen Antti 30. Valkeakoski. Taikinan tila. 31.12.2014. Kasvinviljely.
Ruotsalainen Heikki 28. Juva. Vitikkalan tila. 20.8.2014. Maidontuotanto.
Ruuttula Antti ja **Tanja** 23 ja 23. Sievi. Kuusisaaren tila. 31.12.2014. Naudanlihan tuotanto.
Rytkönen Ari 35. Vieremä. Kumpulan tila. 1.1.2015. Kasvinviljely.
Räikkönen Kari. Lapinjärvi. Porttilan Tila. 1.1.2015. Viljanviljely.
Salmistola Aleksi. Kiuruvesi. Ketopellon tila. 1.1.2015. Kasvinviljely ja koneurakointi.
Soini Aapo ja **Sini** 21 ja 21. Kauhajoki. Mty Paloranta. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Väisänen Eetu 26. Paltamo. Hovin tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Yrjölä Jari ja **Enni** 27 ja 23. Orivesi. Ruissalon tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.

Haalarit, peitto & tyyny -setit ja alennus

Tänä vuonna sukupolvenvaihdoksen tekevät tai aloittavat maatalousyrittäjät saavat haalarit.

Saamisen ehtona on, että sukupolvenvaihdos tehdään tai yritystoiminta aloitetaan tänä vuonna ja ilmoitetaan siitä Maaseudun Tulevaisuuden tai Landsbygdens Folkin Uusia yrittäjiä -palstalla. Ilmoitus on maksuton. Lisäksi ehtona on, että jatkaja tai yrittäjä on MTK:n jäsen. Valtran edustaja ottaa puhelimitse yhteyden ja sopii haalarien toimittamisesta.

Isku lahjoittaa Uusia yrittäjiä -palstalla vuonna 2015 sukupolvenvaihdoksesta ilmoittaville peitto&tyyny -setit (vain jatkajille).

Maataloustuotantoa jatkava pariskunta saa noutaa setit (2 settiä/jatkajapariskunta) mistä tahansa Isku-myymälästä (ei Kuopion eikä Vaasan ”Vepsäläinen Isku” -myymälöistä.

Peitto&tyyny -settejä noutaessa jatkajan on esitettävä MTK:n jäsenkortti, MT:n Uusia yrittäjiä -palstalla ollut ilmoitus ja henkilöllisyystodistus.

Hankkija Oy myöntää vuonna 2015 sukupolvenvaihdoksen tekeville maatalousyrittäjille (MTK:n jäseniä) ja Uusia yrittäjiä -palstalla ilmoittaville 100 euron alennuksen verkkokauppaostokseen. Sukupolvenvaihdoskaupasta ilmoittaneisiin otetaan puhelimitse yhteyttä Hankkijan asiakaspalvelusta.

Lähetä jatkajien tai yrittäjien nimet, mielellään myös iät, osoite, puhelinnumero, tilan nimi, sijaintikunta ja päätuotantosuunnat sekä jatkamisen tai yrittämisen aloituspäivämäärä osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, Jatkajat, PL 440, 00101 Helsinki/sähköposti: anita.munter@maaseuduntulevaisuus.fi.

MT

ST TK

KUTSU

MTK

Nostetaan Suomi biotaloudella murroksesta menestykseen

Tervetuloa STTK:n ja MTK:n eduskuntavaalipaneeliin
ma 2.2.2015 klo 18-20
Nikolai-saliin, Asemakatu 6, Jyväskylä.
Kahvitarjoilu alkaa klo 17.30.

Puhujina MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila,** STTK:n puheenjohtaja **Antti Palola** ja Metsä Fibren tehtaanjohtaja **Camilla Wikström**.

Kansanedustajaehdokkaiden paneelissa:
Ahti Weijo, Kokoomus, **Anne Kalmari**, Keskusta, **Juho Kautto**, Vasemmistoliitto, **Marita Salenius**, Perussuomalaiset, **Rami Sipilä**, Kristillisdemokraatit, **Lauri Ihalainen**, SDP, **Touko Aalto**, Vihreät.

Polttoöljyvarkaudet lisääntyivät loppuvuonna

Varkaiden ykköskohteita ovat kuorma-auton tankkien ohella maatilojen farmarisäiliöt ja rakennustyömailla seisovat työkoneet.

Poliisitarkastaja **Tommi Reen** Poliisihallituksesta kokosi Maaseudun Tulevaisuuden pyynnöstä tietoja viime vuonna tehdyistä polttoainevarkauksista. Poliisille ilmoitettiin viime vuonna yli 400 polttoainevarkautta, joissa saaliiksi päätyi bensiiniä, dieseliä tai polttoöljyä.

Vieraisiin käsiin päätyi noin 300 000 litraa. Yksin maatilojen farmarisäiliöistä varastettiin yli 20 000 litraa. Tyypillisesti kerralla vientiin vajaa 1 500 litraa.

Polttoainevarkauksia voi olla paljon enemmän, sillä kaikkia varkauksia ei ilmoiteta eikä aina edes huomata.

Reenin mukaan polttoainevarkauksien määrä on kasvussa ja etenkin loppuvuonna ilmoituksia tuli runsaasti. Poliisin päivittäisessä rikostorjunnan tilannekuvapalaverissa tapauksia käsiteltiin lähes joka viikko.

Ilmoituksia jätettiin tasaisesti ympäri maata. Vuonna 2012 anastukset keskittyivät Lounais-Suomeen ja voroja on liikkeellä sillä suunnalla nytkin. Maskussa tilalta hävisi vuodenvaihteen edellä 10 000 litraa.

Öljyvarkauksissa häärää kotimaisia ja ulkomaisia ammattilaisia.

Reen suosittelee sijoittamaan farmarisäiliöt pois näkyvistä niin, etteivät ne näy tielle. Voroja voi hätistää valaistuksella, samoin valvontakamerat auttavat. Säiliöt tulisi pitää visusti lukittuna.

Valvontakamerasta voi olla hyötyä tunnistamisessa, sillä varkaat käyvät usein katsomassa kohteet etukäteen.

Asuntomurroissa on havaittu, että kohteet valitaan etukäteen ja koplat kiertävät niitä myös gps-paikannuksen perusteella.

Naapurimaissa jo iso riesa

Ruotsissa maatiloille tehdyistä polttoainevarkauksista on tullut iso riesa ja sama tilanne on Tanskassa.

”Tanskalaiset ottivat asian esille ja kysyivät Suomen tilannetta, kun viimeksi tapasimme”, kertoo johtaja **Risto Karhunen** Finanssialan keskusliitosta.

Karhunen arvelee, että pääosa varastetusta tavarasta, myös polttoaineista, pysyy kotimaassa, mutta mihin se päätyy, siitä ei ole tietoa.

”Ehkä harmaata tai pimeää taloutta, vai onko jossain välittäjä, jonka kautta öljy palaa markkinoille?”

Kamerat yleistyvät

Öljysäiliöiden valvontakameroita ei juuri kysytä, mutta moni ottaa sen muun paketin yhteydessä, kun asiasta mainitsee, toteaa toimitusjohtaja **Hannu Inkinen** KSH-Valvonnasta.

Muuramelainen KSH-Valvonta markkinoi erilaisia hälytinjärjestelmiä, kuten maatilojen palovaroittimia ja valvontakameroita.

Inkinen myi viime vuonna valvontakamerapaketin noin 50 maatilalle. Yleensä halutaan valvoa yöllisiä hiiviskelijöitä.

Inkisen mukaan markkinoilla on monenlaisia ja -tasoisia laitteita. Edullisen saa satasella, mutta kuvan laatu on niin heikko, ettei siitä ole paljon apua.

Kunnollisen kameran ja tallentimen hinta on asennettuna 1 500 euron tuntumassa ilman arvonlisäveroa, kun tiedonsiirto hoidetaan langattomasti wlan-yhteydellä.

Riistakamerat ovat käytännössä ainoa vaihtoehto työmailla, kuten metsäkoneiden valvonnassa, kun sähköverkkoa ei ole käytettävissä.

Kiinteisiin asennuksiin on tarjolla riistakameraa parempia vaihtoehtoja etenkin, jos halutaan esimerkiksi selvittä varkaiden käyttämän auton rekisterinumero tai tunnistaa ihmisiä.

Rekisterinumeron tunnistaminen onnistuu pimeässä, mutta se pystytään takaamaan vasta kalliilla erikoiskameroilla.

Inkinen tarjoaa maatilan pihan ja öljysäiliöiden valvontaan kahden megapikselin kameraa ja vähintään yhden terabitin tallenninta.

Riistakameroissa käytetään 16–64 megan muistikortteja, mutta ne eivät riitä pitkälle.

Valvontakameran ottama video tai kuvat tulisi tallentaa muualle kuin kameran muistikortille, jolloin ne säilyvät tallessa, vaikka kamera häipyy.

VEIKKO NIITTYMAA

Vakuuttaja patistaa ilmoittamaan poliisille

Polttoainevarkauksista on syytä ilmoittaa heti poliisille ja jättää rikosilmoitus. Vorot iskevät usein moneen eri kohteeseen kerralla ja poliisi osaa keskittää valvontaa alueille, joilta ilmoituksia tulee, toteaa tuotepäällikkö **Jaana Sohlman** LähiTapiolasta.

LähiTapiola ja sen edeltäjät ovat korvanneet vuosittain keskimäärin 70 polttoainevarkautta.

Vahinkojen määrä on pysynyt aika vakaana.

Sohlmanin mukaan korvauksen saaminen edellyttää rikosilmoitusta. Rikosilmoitus on syytä jättää, vaikka korvausta ei olisikaan tulossa, jotta siitä jää merkintä rekistereihin.

Vakuutussopimus määrittelee korvattavuuden.

Suppean turvatason maatilavakuutukset eivät kata varkauksia, mutta yleensä viljelijät valitsevat vakuutuksensa niin, että tuotteet ja tarvikkeet, kuten öljyt, kuuluvat vakuutuksen piiriin.

Korvaus riippuu siitä, minkälainen vakuutus on ja miten korkea omavastuu on valittu. Usein se on 500 euroa, mutta myös 1 000 euroa on käytössä.

Sohlmanin mukaan säiliöiden tulee olla lukossa, vaikka lukot ja lukittavat kaapit eivät pysäytä ammattimaisia varkaita. Hiljan varkaat iskivät Lohjalla ja avasivat miesluukun.

Lukot hidastavat kuitenkin säiliöön pääsyä ja nostavat sitä kautta varastamiskynnystä. Säiliöiden aitaaminen tai sijoittaminen rakennukseen, pois näkyvistä, ajaa samaa asiaa.

Jos kylällä liikkuu epämääräistä väkeä tai öljyä on jo viety, asiasta kannattaa keskustella naapurien kanssa, jolloin muutkin osaavat seurata tilannetta.

Naapuriapukin on paikallaan, kun tilalta ollaan pois pidempään.

Naapurin voi pyytää käymään pihalla säännöllisen epäsäännöllisesti, jotta ympäristö näyttää asutulta.

VEIKKO NIITTYMAA

PASI LEINO

Varkaat veivät kahtena peräkkäisenä yönä yhteensä 3 000 litraa polttoöljyä Loimaalla. ”Tuhat litraa häipyi kuivurin öljysäiliöstä, kun kuivuri kävi”, kertoo maanviljelijä Marko Onnela.

» Talo sijaitsee aivan paikallistien varressa ja olemme tottuneet auton meluun. Ehkä siksi varkaiden liikkeitäkään ei huomattu.«

MARKO ONNELA

Öljyvorot iskivät kahtena yönä peräkkäin

LOIMAA (MT)

Loimaalainen **Marko Onnela** havahtui polttoainevarkauteen pari vuotta sitten, kun viljankuivuri oli pysähtynyt ennen aikojaan. Seuraavana yönä vorot iskivät kahteen muuhun öljysäiliöön samassa pihassa.

Ensimmäisenä yönä varkaiden matkaan päätyi tuhat ja toisena kaksituhatta litraa polttoöljyä.

Määrät tiedetään, sillä Onnela oli käynyt tarkastamassa kuivurin puolelta öin ja varmistanut samalla, että öljyä riittää. Varhain aamulla kuivuri seisoi. Ensin hän aikoi tilata huoltomiehen mutta vilkaisi kuitenkin säiliöön ja syy paljastui.

Varkaat olivat tyhjentäneet pihassa olleen viljankuivurin säiliön kuivurin käydessä.

Seuraavana päivänä öljyä siirrettiin pihassa olleesta toisesta säiliöstä.

Illalla Onnela varmisti, että öljyä riittää mittaamalla kaikkien säiliöiden öljymäärät. Yöllä kahdesta säiliöstä hävisi tuhat litraa kummastakin.

Onnela hankki saman tien riistakamerat. Varkaudet loppuivat. Vieraita kulkijoita on ollut senkin jälkeen kuvissa, mutta öljyä ei liene viety.

Riistakameran kuvat välittyvät saman tien tietokoneelle ja kännykkään, jolloin ne jäävät talteen, vaikka kamera päätyisi vorojen matkaan.

”Talo sijaitsee aivan paikallistien varressa ja olemme tottuneet auton meluun. Ehkä siksi varkaiden liikkeitäkään ei huomattu.”

Onnelan mukaan varkaat olivat ammattilaisia.

Säiliöissä oli lukot, mutta varkaat olivat irrottaneet ilmahatut ja työntäneet imuletkun sitä kautta säiliöön.

Farmarisäiliöissä on aina sen verran läpivientejä, ettei varkaita pysty millään estämään. ”Ehkä säiliöiden siirtäminen sisätiloihin auttaisi.”

Onnela ilmoitti varkauksista saman tien poliisille. Ensimmäinen ilmoitus ei vielä herättänyt, mutta toisen jälkeen tultiin pikavauhtia paikalle.

Vakuutukset kattoivat osan

Vakuutukset kattoivat osan menetyksestä, vaikka omavastuu laskettiin kahteen kertaan, kun varkauksiakin oli tavallaan kaksi.

Rahallinen menetys harmittaa, mutta vielä enemmän haittasi se, että puintisuunnitelmia jouduttiin muuttamaan ja korjuu viivästyi, Onnela toteaa.

Onnela keskusteli varkauksista naapurien kanssa ja aika moni alkoi epäillä varkautta.

Yksi tapaus oli selvä, kun säiliön piti olla täynnä. Muut eivät olleet varmoja, sillä tuhannen litran vajetta on vaikea havaita isossa öljysäiliössä.

Saman verran kuluu, kun tankataan iso puimuri ja pari traktoria.

VEIKKO NIITTYMAA

Pienteurastamoille lisää byrokratiaa: Ilmoittaudu järjestelmään, jota jo käytät

Teurastamot tekevät jokaisesta teurastamastaan eläimestä ilmoituksen virallisiin eläinrekistereihin. Näiden ilmoitusten perusteella Maaseutuvirasto Mavi maksaa eläinten kasvattajille heille kuuluvat teuraspalkkiot.

Nyt Maaseutuvirasto vaatii teurastamoita erikseen ilmoittautumaan järjestelmään, jota ne ovat käyttäneet iät ja ajat, pienteurastamoita edustavan Suomen Teurastamoyrittäjät ry:n sihteeri ja kouvolalaisen Muhniemen Lahtivajan yrittäjä **Kaarin Knuuttila** ihmettelee.

Knuuttilalle asiaa koskeva, 15.1. päivätty kirje tuli tiedoksi 19.1.

Kirjeessä korostetaan, että järjestelmään on ilmoittauduttava 31.1. mennessä. Knuuttila pitää aikataulua aivan liian kireänä.

Siihen liittyy myös tuottajaa koskevia riskejä. ”Jos teurastamo ei ehdi tai muista ilmoittautua eläintukijärjestelmään, tuottaja ei saa sen teurastamista eläimistä teuraspalkkiota. Mistä tuottaja voi tietää, onko teurastamo ilmoittautunut vai ei? Ei hän osaa sellaista edes kysyä.”

KARI SALONEN

Kaarin Knuuttila ihmettelee, miksi teurastamoiden pitää ilmoittautua järjestelmään, jota ne ovat käyttäneet jo pitkään.

Kirjeessä korostetaan valvontaa ja sanktioita, Knuuttila sanoo.

Teurastusilmoitukset pitää tehdä seitsemän vuorokauden kuluessa teurastuksesta. Knuuttilan mielestä vaatimus on kohtuuton.

”Ei kaikilla pienteurastamoilla edes ole sähköisiä järjestelmiä, vaan osa tekee ilmoitukset paperilomakkeilla”, Knuuttila kertoo. Monella ei myöskään ole toimistotyöntekijöitä, vaan kirjalliset työt tehdään varsinaisen teurastamotyön ohella.

Kirjeessä todetaan, että jos teurastamo ei noudata säädöksiä, se voidaan pahimmillaan sulkea vuodeksi järjestelmän ulkopuolelle.

Mavin toimintatapa ei saa Knuuttilalta kiitosta. ”Miten meille voidaan ilmoittaa näin isosta asiasta käskymuotoisella kirjeellä ilman että siitä on ollut ennakolta mitään puhetta?”

Knuuttila toteaa, että kaikki asiaa koskevat säädökset eivät edes ole vielä voimassa, ja silti Mavi vaatii teurastamoilta nopeita toimia.

Teurastamo joutuu maksamaan siitä, että hoitaa ilmoitukset rekisteriin. Lampaalla maksu on ollut 30 senttiä/eläin, nyt se nousi 40 senttiin, Knuuttila kertoo. Naudan ilmoitusmaksu on euron.

”Keneltä teurastamo voi periä tuntiveloituksen tekemästään viranomaistyöstä”, hän kysyy.

Suomen Teurastamoyrittäjät ry kokoontui viime viikolla Kolilla. Mavin kirje oli yksi kokousta eniten puhuttaneista asioista.

SATU LEHTONEN

EU vaatii ilmoittautumista

Teurastamoille lähetetty kirje liittyy tukijärjestelmän muutoksiin, Maaseutuviraston eläin- ja erikoistukiyksikön johtaja **Vesa Perätalo** kertoo.

Kun teuraspalkkioista sovittiin maa- ja metsätalousministeriön, hallinnon ja tuottajien yhteisessä valmisteluryhmässä, hallinnolla ei ollut tietoa, että komissio tulee vaatimaan teurastamoilta järjestelmään ilmoittautumista, Perätalo toteaa. Vaatimus tuli yllätyksenä.

Ilmoittautumisvelvollisuudesta haluttiin kertoa teurastamoille jo nyt, vaikka lopullista komission hyväksyntää tai kansallisia säädöksiä ei vielä ole valmiina, hän kertoo.

Heti, kun säädökset valmistuvat, viljelijöille julkaistaan tukihakuohjeet, joissa kerrotaan tarkemmin tuen ehdoista ja järjestelmään osallistuvista teurastamoista, Perätalo kertoo.

Lista järjestelmään ilmoittautuneista teurastamoista julkaistaan Mavin nettisivuilla.

”Tästä olisi ehkä pitänyt tiedottaa laajemmin jo aikaisemmin, mutta kun meillä ei vielä ole mustaa valkoisella.”

Perätalo kertoo, että teurastamojen järjestelmään ilmoittautuminen on mahdollista vielä tammikuun lopun määräajan jälkeenkin.

”Teurastamojen olisi hyvä kuitenkin ilmoittautua mahdollisimman pikaisesti, jotta viljelijöille voidaan välittää kattava tieto järjestelmään liittyneistä teurastamoista”, Perätalo sanoo.

SATU LEHTONEN

» Lista järjestelmään ilmoittautuneista teurastamoista julkaistaan Mavin nettisivuilla.